

**UCHWAŁA NR LVI/343/18
RADY GMINY WIDAWA**

z dnia 28 marca 2018 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i poz. 2232 oraz z 2018 r. poz. 130) oraz art. 176 ust. 1 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, poz. 60, poz. 1292 i poz. 2217 oraz z 2018 r. poz. 107) Rada Gminy Widawa uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018 – 2020” w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Widawa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez rozplakatowanie na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy w Widawie, a także poprzez zamieszczenie jej treści na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Widawa.

Przewodniczący Rady Gminy

mgr Ryszard Bruzda

Załącznik

do Uchwały Nr LVI/343/18

Rady Gminy Widawa

z dnia 28 marca 2018 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018-2020

I. WPROWADZENIE

Rodzina stanowi podstawową komórkę społeczeństwa i naturalne środowisko wychowawcze dziecka, które oddziałuje na jego osobowość przekazując mu swój system wartości, tradycje i obyczaje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Rodzina jest najbardziej stabilnym dla dziecka punktem odniesienia oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb zarówno w sferze psychicznej, jak i materialno-bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem wypełniająca swoje zadania stanowi dla swoich członków, a przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia bezpieczeństwa i własnej wartości. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których najniebezpieczniejsze są zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie może uczynić daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Uzależnienia, przemoc, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, które mają charakter złożony, wymagający interdyscyplinarnych rozwiązań. W przypadku dezorganizacji rodziny nie spełnia ona swoich podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Dlatego też, jeżeli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Polityka prorodzinna powinna bowiem odpowiadać na współczesne wyzwania wynikające z przemian rodziny i uwarunkowań oddziałujących na jej funkcjonowanie. Powinna być ukierunkowana na wspieranie i pomoc w przezwyciężaniu trudności, a w konsekwencji na usamodzielnienie poprzez wskazanie sposobów wyjścia z sytuacji kryzysowej. Gminny program wspierania rodziny wyznacza zespół planowanych działań mających na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w procesie przywracania zdolności tych rodzin do prawidłowego funkcjonowania, w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach programu zadania powinny koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Zgodnie z artykułem 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m. in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle zadań ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji. Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego programu wspierania rodziny w gminie Widawa na lata 2018-2020. Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych mających na celu przywrócenie im zdolności do wypełniania tych ról, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

II. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu powinny

być podporządkowane ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego. Realizując Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Widawa na lata 2018 – 2020 należy brać pod uwagę w szczególności:

1. Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.).
2. Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016 r. poz. 487 z późn. zm.).
4. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.).
6. Ustawa z dnia 28 listopada 2013 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1952 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 7 września 2017 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.).
8. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Widawa na lata 2016-2020, przyjęta Uchwałą Nr XX/136/16 Rady Gminy Widawa z dnia 21.01.2016 r.
9. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. Poz. 1860).
10. Ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 1851 z późn. zm.).
11. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682).
12. Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 z późn. zm.).
13. Ustawę z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 z późn. zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNO - DEMOGRAFICZNA W GMINIE WIDAWA

Gmina Widawa leży w południowo-zachodniej części woj. łódzkiego w powiecie łaskim i zajmuje obszar 17 804 ha. Pod względem geograficznym gmina leży na obszarze Kotliny Szczercowskiej i Wysoczyzny Łaskiej. Duża część gminy, tj. 54,7% ogólnej powierzchni znajduje się na terenie Parku Krajobrazowego Międzyrzecza Warty i Widawki i zajmuje pierwsze miejsce wśród 9 gmin pod względem powierzchni wchodzącej w skład tego Parku, co stanowi 38,7% całej powierzchni. Gmina podzielona jest na 41 sołectw, 47 miejscowości, zamieszkuje ją łącznie ok. 7 623 osoby, z czego pobyt stały stanowią 7 451 osób, a na pobyt czasowy 197 (dane z gminnej ewidencji ludności z dnia 31.12.2017 r.). Podstawą do określenia działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 jest charakterystyka społeczno-demograficzna oraz analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie. Poniższa tabela uwzględnia dane statystyczne dotyczące liczby mieszkańców gminy Widawa z podziałem na płeć oraz wiek mieszkańców.

Tabela 1. Stan ludności w Gminie Widawa w latach 2015-2017 z podziałem na wiek

	2015	2016	2017
Kobiety: ogółem	3837	3820	3793
Wiek 0-18	632	621	608
Wiek produkcyjny 19-59	2031	2032	2016
Wiek emerytalny 60	1174	1167	1169
Mężczyźni ogółem:	3723	3683	3658
Wiek 0-18	662	657	655
Wiek produkcyjny 19-59	2259	2215	2179
Wiek emerytalny 60	802	811	824

Źródło: Urząd Gminy w Widawie – Ewidencja ludności.

Na przestrzeni ostatnich trzech lat zaobserwować można spadek liczby kobiet i mężczyzn w wieku produkcyjnym i wieku przedprodukcyjnym 0-18, niewiele zmienił się odsetek kobiet w wieku

emerytalnym, dynamikę tę w latach 2015-2017 pokazuje powyższa tabela. Do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędna jest analiza danych o osobach i rodzinach z terenu gminy objętych wsparciem GOPS w Widawie. Z analiz danych sprawozdawczych oraz diagnozy środowiska lokalnego prowadzonej przez GOPS w Widawie wynika, że niezbędne są działania wspierające rodziny. Rodziny wymagają wsparcia na różnych płaszczyznach. Na dzień 31.12.2017 r. wsparciem GOPS w Widawie objęto 487 rodzin. Główne powody udzielania pomocy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Najczęstsze powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2014 - 2017

Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin			
	2014	2015	2016	2017
Ubóstwo	71	38	36	35
Sieroctwo	0	0	1	0
Bezdomność	0	1	1	1
Potrzeba ochrony macierzyństwa	23	22	14	6
Bezrobocie	153	135	108	117
Niepełnosprawność	120	126	113	107
Długotrwała choroba	135	117	103	120
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	108	108	95	80
Przemoc w rodzinie	0	0	5	1
Alkoholizm	21	12	12	7
Narkomania	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	8	6	4	8
Zdarzenia losowe	4	7	1	5
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Widawie.

W gminie Widawa obserwuje się, podobnie jak w całym kraju takie problemy jak: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Od kilku lat coraz wyraźniej dostrzegany jest kryzys w rozwoju moralnym i kulturowym nie tylko dzieci i młodzieży, ale także wielu rodziców. Związane jest to często z innymi problemami występującymi w rodzinie, tj. utrata pracy, brak środków na bieżące utrzymanie. Dane sprawozdawcze wskazują, że problemami najczęściej występującymi w rodzinach korzystających z pomocy społecznej są: długotrwała choroba, bezrobocie, oraz niepełnosprawność na wysokim poziomie utrzymuje się również liczba rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

W Gminie Widawa realizowany jest Program „Pomoc Państwa w Zakresie Dożywiania” na lata 2014-2020. Szczegółowe dane z podziałem na wiek i płeć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3: Liczba osób objętych Programem Państwa w Zakresie Dożywiania w latach 2015-2017

Rok	2015	2016	2017
Liczba osób ogółem:	854	782	876
Liczba kobiet	422	441	445
Liczba mężczyzn	432	431	431
W tym: poniżej 15 r. życia	188	165	152
powyżej 65 r. życia	49	62	128
pozostali	617	555	596

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Widawie.

Ogólna liczba osób korzystających z Programu Państwa w Zakresie Dożywiania w gminie Widawa znacznie wzrosła. Na przestrzeni lat 2015-2017 zauważa się duży wzrost liczby mężczyzn i kobiet powyżej 65 r. życia, korzystających z programu, natomiast w niewielkim stopniu zmniejszył się ogół osób poniżej 15 r. życia.

Tabela 4: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2015 – 2017

Rok	2015	2016	2017
Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny	22	22	24
Liczba dzieci w rodzinach objętych pracą asystenta rodziny	43	46	52
Liczba asystentów rodziny	2	2	2

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Widawie.

Dane opracowane na podstawie sprawozdań oraz informacji uzyskanych od pracowników socjalnych GOPS wynika, że w latach 2015-2017 liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przedstawia się podobnie. Na wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny. Są to rodziny, które wymagają wsparcia w znacznie szerszym wymiarze aniżeli pomoc oferowana w ramach pracy socjalnej (Tabela nr 4).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie realizuje projekt dofinansowany z funduszy europejskich w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 „Razem Możemy Więcej”. Celem projektu jest świadczenie, poprawa dostępu i rozwój usług wspierania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych na terenie Gminy Widawa, w efekcie zapobieganie ewentualnemu umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Rodziny objęte są pomocą i profesjonalnym wsparciem specjalistycznym – pomoc psychologa, asystenta rodziny i pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania rodzin. Na wyjazdowym treningu integrującym członków rodzin pomoc trenerów rodzin i psychologa.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub prawa te zostają im ograniczone, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej, poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. W gminie Widawa sytuacja ta przedstawiała się następująco.

Tabela 5: Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2015-2017 oraz koszty, które ponosiła gmina.

Rok	2015	2016	2017
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	11	11	18
Odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	53 244,35 zł	50 076,67 zł	47 203,70 zł

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Widawie.

Gmina Widawa współfinansuje pobyt dzieci z terenu gminy w pieczy zastępczej. Liczba tych dzieci w ciągu ostatnich trzech lat wzrosła z 11 na 18 osób, co spowodowało zmniejszenie odpłatności za pobyt tych dzieci w pieczy zastępczej. Dziecko pozostaje w pieczy zastępczej do czasu zaistnienia warunków umożliwiających jego powrót do rodziny albo umieszczenia go w rodzinie przysposabiającej.

W 2017 r. 56 rodzinom przyznano jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka. Pomocą w formie dodatków mieszkaniowych objęte zostały w 2017 r. - 11 rodzin, w 2016 r. - 15 rodzin, natomiast w roku 2015 – 16 rodzin. W gminie Widawa na przełomie lat 2015-2017 sytuacja rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłków rodzinnych (m. in. dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, dodatek z tytułu podjęcia nauki w szkole, dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej) przedstawiała się następująco:

Tabela 6: Świadczenia rodzinne wypłacane przez GOPS w latach 2015 - 2017

Rok	2015	2016	2017
Świadczenia rodzinne	525	503	530
Zasiłek pielęgnacyjny	140	108	116
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka	16	15	14
Fundusz alimentacyjny	35	36	33

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Widawie.

Gmina Widawa realizuje zadania z zakresu świadczeń wychowawczych na podstawie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 r., to nieopodatkowane 500 zł miesięcznie na każde drugie i kolejne dziecko, bez dodatkowych warunków. Rodziny o niskich dochodach otrzymują wsparcie także na pierwsze lub jedyne dziecko. Świadczenie wychowawcze to wsparcie długofalowe. W gminie Widawa w latach 2016-2017 zauważalny jest zdecydowany wzrost liczby rodzin pobierający ww. świadczenie. Sytuację tę przedstawia poniższa tabela:

Tabela 7: Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+” w latach 2016 – 2017

Rok	2016	2017
Liczba rodzin pobierających świadczenie	576	631
Liczba dzieci korzystających ze świadczenia	879	909

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Widawie – Dział Świadczeń Wychowawczych.

Od 01.01.2017 r. gmina Widawa realizuje zadania wynikające z ustawy z dn. 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Istotnymi działaniami będą:

ØZapewnienie dostępu do szeroko rozumianej informacji i poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracane upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie płodu.

ØZapewnienie jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju lub w czasie porodu.

ØPrzewycięzanie trudności z tym związanych.

ØPoradnictwo prawne i psychologiczne.

ØOpracowywanie z rodzinami katalogu wsparcia.

ØWystępowanie przez upoważnionego przez rodzinę asystenta w imieniu tejże do podmiotów świadczących pomoc.

W gminie Widawa działa Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany przez Wójta Gminy Widawa Zarządzeniem Nr 96/2016 z dnia 04.11.2016 r. Cele realizowane przez wszystkie przedmioty Zespołu Interdyscyplinarnego to: realizacja założeń ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i procedury „Niebieskie Karty”, poprawa przepływu informacji i organizacji działań na rzecz osób doznających przemocy w rodzinie, poprawa jakości i efektywności współpracy, inicjowanie działań przeciw przemocy na terenie gminy i współtworzenie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, praca nad wykorzystaniem przez osoby doznające przemocy istniejących i realizowanych programów, organizacja i popularyzacja szkoleń, koordynacja działań i inicjatyw poszczególnych placówek, realizacja kampanii przeciw przemocy, podejmowanie współpracy z innymi gminami oraz powiatem zakresie nowych rozwiązań. Poniższa tabela obrazuje działania Zespołu Interdyscyplinarnego w Widawie oraz liczbę powołanych Grup Roboczych w latach 2015-2017. Jak wynika z danych liczba rodzin, które doznały przemocy domowej nieco zmalała w analizowanym okresie.

Tabela 8: Liczba założonych Niebieskich Kart oraz powołanych grup roboczych w latach 2015 - 2017

Rok	2015	2016	2017
Liczba Niebieskich Kart - ogółem	21	11	16
Liczba Niebieskich Kart –rodziny z dziećmi	21	10	5
Liczba powołanych grup roboczych	11	11	9

Źródło: Opracowanie własne GOPS w Widawie

IV. ZADANIA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należą:

- 1)opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2)tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3)tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:
 - zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4)finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5)współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6)sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich Wojewodzie Łódzkiemu w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny, zgodnie z wytycznymi przekazanymi przez Wojewodę Łódzkiego.

V. ANALIZA SWOT WSPARCIA RODZINY W GMINIE WIDAWA

S (zasoby wewnętrzne – silne strony)	W (ograniczenia wewnętrzne – słabe strony)
<ul style="list-style-type: none"> ·Funkcjonujące w Gminie instytucje z obszaru polityki społecznej: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (w tym wsparcie specjalistyczne – prawne, psychologiczne, Policja, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Środowiskowy Dom Samopomocy w Dąbrowie Widawskiej ·działania na rzecz społeczności lokalnej – współpraca GOPS – Samorządy, koła gospodyń wiejskich i świetlic wiejskich ·praca instytucji zgodna ze strategiami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi ·infrastruktura oświatowa (1 Przedszkole, 1 Zespół Szkół w Widawie, 1 Szkoła Podstawowa w Chociwiu, 1 Szkoła Filialna w Ochlach i 1 Szkoła Społeczna w Restarzewie ·duży poziom informatyzacji Gminy ·zintegrowany system przeciwdziałania przemocy w Gminie: funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, ·projekt „W rodzinie siła” organizowany przez PCPR w Łasku ·programy edukacyjne w szkołach ·poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym ·doświadczenie i wiedza we wsparciu rodziny pracowników GOPS odpowiedzialnych za wsparcie rodziny ·znajomość zasobów środowiska lokalnego przez pracowników GOPS ·zapewnienie kadrze GOPS szkoleń ·zatrudnianie Asystentów Rodziny pozwalające na – poprawę stanu emocjonalnego, zwiększenie kompetencji społecznych i rodzicielskich oraz nabycie umiejętności rozwiązywania problemów przez rodzinę ·działalność na rzecz rodzin, instytucji oraz placówek oświatowych ·otwartość na współpracę ·realizacja programów profilaktycznych ·realizacja projektów systemowych celem aktywizacji społeczno-zawodowej osób z terenu gminy ·budowa nowoczesnych boisk i sali gimnastycznych ·projekt „Razem możemy więcej” realizowany przez GOPS w Widawie 	<ul style="list-style-type: none"> ·brak żłobka ·brak placówek wsparcia dziennego ·ograniczone zasoby lokalowe w Gminie ·ograniczona ilość mieszkań komunalnych ·ograniczona ilość mieszkań socjalnych ·brak mieszkań chronionych ·brak specjalistycznego wsparcia zdrowia psychicznego dla dzieci, brak zainteresowania osób chcących pełnić funkcję rodziny zastępczej lub rodzinnych domów dziecka ·obecność zjawiska wyuczonej dziedziczonej bezradności rodzin korzystających z pomocy społecznej ·duża ilość rodzin, w których występuje problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ·niewystarczająca ilość propozycji spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży ·brak zaplecza technicznego do realizacji form wsparcia (brak pomieszczeń, wyposażenia) ·brak środków na poszerzenie oferty wsparcia rodziny ·małe zaangażowanie organizacji pozarządowych do działań wspierających procesy wychowawcze w rodzinie

O (zasoby zewnętrzne - szanse)	T (ograniczenia zewnętrzne - zagrożenia)
<ul style="list-style-type: none"> ·Ogólnopolska Karta dużej rodziny ·współpraca z placówkami powiatowymi: PCPR, placówki opiekuńczo – wychowawcze, sąd – kuratorzy, Komisariat Policji ·wzrost świadomości jaką wartość niesie ze sobą rodzina ·wzrost świadomości dotyczącej wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez rodziców ·wzrost świadomości i umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia ·możliwość pozyskania środków zewnętrznych ·możliwość współpracy z organizacjami pozarządowymi ·zbudowanie zintegrowanego systemu wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> ·Niespójne i ciągle zmieniające się przepisy prawa ·obecność zjawisk tj.: atomizacja rodziny, osłabienie więzi rodzinnych, hermetyzacja rodziny, mechanizm odpowiedzialności zbiorowej, przrzucanie odpowiedzialności za wychowanie i edukację dzieci na Państwo i instytucje ·brak wsparcia opiekuńczo-wychowawczego dla rodziców, mniejsze szanse rozwojowe dziecka ·wzrost kosztów utrzymania rodziny ·wypalenie zawodowe pracowników ·stereotypowe myślenie odbiorców wsparcia ·dzienne dotyczące GOPS-u jako instytucji udzielającej jedynie wsparcia finansowego ·zrzucanie na GOPS odpowiedzialności za pojawiające się na terenie gminy niepokojące i patologiczne dysfunkcje osób w rodzinach ·zagrożające i aspołeczne formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018 – 2020 zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia dzieci i rodzin. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Tylko wtedy można zwiększyć jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz wykorzystywanie własnej aktywności i wewnętrznego potencjału w celu zdobywania nowych umiejętności. Pomoc, którą oferuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie będzie nakierowana w pierwszej kolejności na wykorzystywanie zasobów własnych rodziny, a wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała się zmierzyć z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać.

VI. CELE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Głównym celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest tworzenie systemu wsparcia dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez zintegrowanie i spójne działanie na rzecz dziecka i rodziny w gminie Widawa w zakresie wzmocnienia roli rodziny będącej naturalnym środowiskiem rozwoju dziecka.

Cele szczegółowe:

Cel 1	Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin
Zadania	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą GOPS
Zakładane rezultaty	Sprecyzowana wiedza na temat rodzin wymagających pomocy
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie
Cel 2	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia wychowawczego 500+). 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole. 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie bezpieczeństwa bytowego i zdrowotnego rodziny. 2. Zapobieganie rozpadowi rodziny i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych. 3. Uczenie rodziców i dzieci postaw prozdrowotnych.

Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Widawie, Urząd Gminy w Widawie, placówki oświatowe.
Cel 3	Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny. 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym. 3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia. 4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców. 2. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich oraz w zakresie planowania i funkcjonowania rodziny. 3. Podniesienie możliwości rozwojowych dzieci i młodzieży. 4. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży.
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Urząd Gminy w Widawie, Gminny Ośrodek Kultury, parafie, placówki oświatowe.
Cel 4	Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących.
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną. 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami. 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą. 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny. 5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym.
Zakładane rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi. 2. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców. 3. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi i przyjmowanie pozytywnej postawy społecznej i obywatelskiej przez dzieci i młodzież. 4. Współpraca między osobami pracującymi na rzecz rodziny. 5. Ukierunkowanie pomocy na rzeczywiste problemy i potrzeby.
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, Zespół Interdyscyplinarny, Komisariat Policji, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psycholog, placówki oświatowe.
Cel 5	Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. 2. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.
Zakładane Rezultaty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiana postaw i zachowań członków rodzin dysfunkcyjnych. 2. Wszechstronna i systemowa pomoc dzieciom w rodzinach dysfunkcyjnych.
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Komisariat Policji, placówki oświatowe.
Cel 6	Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom
Zadania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach.

Zakładane Rezultaty	1. Podniesienie profesjonalizmu osób niosących pomoc w rodzinie. 2. Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych.
Realizatorzy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, placówki oświatowe.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie optymalnych warunków dla poprawy jakości życia rodzin z Gminy Widawa. Wspieranie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie w pierwszej kolejności zostaną stworzone możliwości samodzielnego zmiernienia się ze swoimi problemami przy wykorzystaniu własnych umiejętności. Wsparcie instytucjonalne będzie zapewnione w sytuacji, gdy rodzina będzie musiała zmierzyć się z problemami, których nie jest w stanie samodzielnie rozwiązać. Zadania wynikające z powyższego Programu realizowane będą zgodnie z zasadą pomocniczości i z uwzględnieniem podmiotowości dzieci i rodziny.

VII. HARMONOGRAM ZAPLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Harmonogram realizacji działań podejmowanych w ramach realizacji „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018 – 2020” przedstawia się następująco:

Lp.	Realizatorzy	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
Cel szczegółowy 1. Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie	Systematyczna diagnoza rodzin objętych pomocą GOPS	2018 – 2020	-liczba rodzin, które zostały objęte pomocą finansową, -liczba rodzin, które skorzystały z pomocy poradnictwa specjalistycznego (prawnika, psychologa, itp.) -liczba rodzin objętych wydawaniem artykułów żywnościowych (Bank Żywności), -liczba osób, którym wydano Kartę Dużej Rodziny, -liczba rodzin objętych monitoringiem przez GZI.
Lp.	Realizatorzy	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
Cel szczegółowy 2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Widawie, Urząd Gminy w Widawie, placówki oświatowe.	1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia (zasiłki okresowe, celowe, zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, stypendia szkolne, pomoc osobom uprawnionym do alimentów, świadczenia wychowawczego 500+). 2. Finansowanie dzieciom dożywiania w szkole. 3. Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin wymagających wsparcia.	2018 – 2020	-liczba osób pobierających świadczenia rodzinne, wychowawcze, z funduszu alimentacyjnego, dodatku mieszkaniowego i stypendium, -liczba osób korzystających z mieszkań komunalnych i socjalnych, -liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego 500+, -liczba dzieci korzystających z dofinansowania posiłków w szkole, -liczba dzieci korzystających z pomocy medycznej, psychologicznej, logopedycznej.
Lp.	Realizatorzy	Działania	Termin	Wskaźniki

			realizacji	
Cel szczegółowy 3. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Urząd Gminy w Widawie, Gminny Ośrodek Kultury, parafie, placówki oświatowe, GKRPA, Gminna Biblioteka Publiczna	1. Wspieranie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu poprzez pracę socjalną oraz współpracę z asystentem rodziny. 2. Podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci w rodzinie biologicznej oraz przywrócenia dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzicom biologicznym. 3. Organizowanie czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia. 4. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psycholog, logopeda, prawnik.	2018 – 2020	-liczba rodzin objętych pomocą rodziny wspierającej i asystenta rodziny, -liczba zatrudnionych asystentów rodziny, -liczba rodzin zastępczych, -liczba rodzin, które skorzystały z pomocy poradnictwa specjalistycznego (prawnika, psychologa, itp.) -liczba rodzin objętych wydawaniem artykułów żywnościowych (Bank Żywności), -liczba dzieci uczestniczących w koloniach, obozach, zimowiskach, -liczba dzieci objętych programem stypendialnym, -liczba dzieci objętych wsparciem w postaci wyprawki szkolnej, -liczba dzieci biorących udział w zajęciach pozalekcyjnych.
Lp.	Realizatorzy	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
Cel szczegółowy 4. Podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie już istniejących.				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łasku, Zespół Interdyscyplinarnej, Komisariat Policji, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psycholog, placówki	1. Współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się rodziną. 2. Pomoc rodzinom dotkniętym uzależnieniami. 3. Pomoc rodzinom dotkniętym przemocą. 4. Zapewnienie wsparcia przez asystenta rodziny. 5. Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym.	2018 – 2020	-liczba osób korzystających z GKRPA, -liczba osób objętych procedurą Niebieska Karta, -liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, -liczba rodzin objętych monitoringiem przez GZI, -liczba realizowanych programów dotyczących przeciwdziałaniu przemocy, -liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny, -liczba akcji informacyjnych na temat zagrożeń uzależnień.

Lp.	Realizatorzy	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
Cel szczegółowy 5. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin dysfunkcyjnych.				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, Komisariat Policji, placówki oświatowe.	1. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej. 2. Prowadzenie monitoringu dzieci w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową.	2018 – 2020	-liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, -odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, -liczba dzieci korzystających z zajęć profilaktycznych, kółek zainteresowań i zajęć dodatkowych, -liczba rodzin objętych monitorowaniem.
Lp.	Realizatorzy	Działania	Termin realizacji	Wskaźniki
Cel szczegółowy 6. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.				
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Widawie, placówki oświatowe, GKRPA, Policja	1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, seminariach i warsztatach.	2018 – 2020	-liczba pracowników szkolących się -liczba pracowników biorących udział w szkoleniach, warsztatach, spotkaniach.

VIII. SPOSÓB KONTROLI I MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Podmioty realizujące Program będą zobowiązane do składania kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie informacji na temat stanu realizacji podjętych działań i wskaźników zadań ujętych w Programie, w terminie do 31 stycznia każdego roku.

W ramach monitoringu kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie, na podstawie zebranych informacji jednostkowych, sporządza roczne sprawozdanie z realizacji Programu i przedkłada Wójtowi Gminy do ostatniego dnia lutego każdego roku, Wójt natomiast w terminie do dnia 31 marca każdego roku składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji programu. Po zakończeniu realizacji Programu Wójt do 31 marca 2021 r. przedstawi Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018 – 2020..

X. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynator programu.

Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018-2020 jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie.

2. Czas realizacji programu.

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa została zaplanowana na lata 2018-2020. Program jest dokumentem otwartym może podlegać okresowej weryfikacji, modyfikacji i uzupełnieniu.

3. Odbiorcy programu.

Adresatami programu są rodziny mieszkające na terenie Gminy Widawa przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (rodziny dotknięte bezrobociem, ubogie, doświadczające przemocy domowej, uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych używek, małeletnie matki, małeletni ojcowie oraz rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia swoim i dzieci, zdarzeniami losowymi jak również sytuacjami kryzysowymi, itp.), zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska. Ponadto przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

4. Źródła finansowania Programu.

Środki na realizację Programu pochodzić mogą z:

- budżetu Gminy (planowane w toku prac nad budżetem gminy),
- budżetu państwa (programy rządowe, konkursy, granty),
- dotacji zewnętrznych, od darczyńców.

XI. PODSUMOWANIE

Reforma ustroju terytorialnego państwa przekazała zdecydowaną większość kompetencji na poziom samorządów gmin i powiatów. Służby opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Unii Europejskiej, której Polska jest członkiem, działają na najniższym poziomie, a więc najbliżej rodziny. Nowa ustawa nakłada na wszystkie szczeble samorządu terytorialnego (gminę, powiat, województwo) zadania związane z wykorzystaniem ustawy. Wprowadza do systemu nowe jednostki, nowe funkcje (asystent rodziny, organizator pieczy zastępczej, koordynator pieczy zastępczej). Ustawa w większym stopniu niż dotychczasowe przepisy, wymusza na samorządach, a zwłaszcza gminach, prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze pracy z rodziną. Europejskie tendencje w opiece zastępczej opierają się o coraz większe zróżnicowanie usług nastawionych na udzielanie pomocy większej liczbie dzieci i młodych ludzi, coraz większy nacisk na umieszczanie dzieci pod opieką krewnych oraz rosnące wysiłki w pozyskiwaniu profesjonalnych opiekunów przygotowanych do pracy z młodymi ludźmi manifestującymi złożone problemy. Aby zapewnić właściwe formy pomocy, konieczna jest ścisła współpraca instytucjonalnymi, rodzinnymi, jak również alternatywnymi formami pomocy. Poszczególne formy opieki powinny być postrzegane jako współzależne i nawzajem się dopełniające metody pracy z dziećmi. Fundamentem systemu opieki musi być właściwe prawo, oparte na idei partnerstwa z rodzicami, świadome konieczności wspierania rodzin, jak również potrzeb i możliwości profesjonalistów pracujących z dziećmi, a także rodzin zastępczych. Poza tym należy zwiększyć nacisk na przestrzeganie praw dziecka. Przede wszystkim, ośrodki opieki nad dziećmi powinny respektować wymogi Konwencji o prawach Dziecka, która postrzega dzieci, jako podmioty posiadające określone prawa. Chodzi tu nie tylko o tradycyjnie rozumiane prawo do opieki ochrony i zaspokojenia potrzeb, ale również prawo do „partycypacji”, uczestnictwa. Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Widawa na lata 2018 – 2020, jest Programem elastycznym, który będzie dostosowywany do bieżących potrzeb podopiecznych i ich rodzin. Program uwzględnia szeroko pojętą współpracę z instytucjami, stowarzyszeniami i osobami świadczącymi specjalistyczną pomoc w zakresie wspierania rodziny ze szczególnym uwzględnieniem pomocy środowiskowej.

Koordinowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Widawie. Program realizowany będzie na terenie Gminy Widawa w latach 2018 – 2020. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych rodziny należy wziąć pod uwagę uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji. Tak rozumiany Program stanowić będzie pełne i kompleksowe ujęcie systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.